

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА**

Јун 2019.

Београд, јул 2019.

Садржај:

Уводна напомена	2
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	4
Инфлациона очекивања синдиката	5
Инфлациона очекивања становништва.....	5
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	5
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	6

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Ипсос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Инфлациона очекивања представника свих сектора, осим становништва, и у јуну су наставила да се крећу унутар граница циља Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$).

Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора и привреде нижа су у јуну него у мају и износе 2,8% и 2,5%, респективно. Краткорочна очекивања представника синдиката задржана су на 3,0%, док су очекивања становништва повећана на 6,0%.

Средњорочна инфлациона очекивања код већине сектора остала су непромењена у односу на претходни месец. Тако, финансијски сектор и синдикати очекују инфлацију 3,0%, а становништво инфлацију од 5,0% у јуну 2021. С друге стране, средњорочна очекивања привредника благо су снижена, на 2,8%.

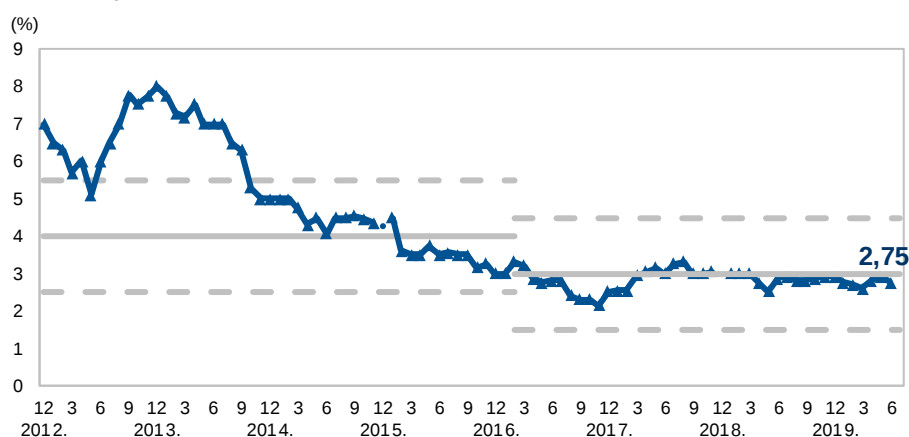
Усиђреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Према резултатима обе анкете (Ипсос у јуну, Блумберг у јулу), краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора забележила су благи пад и износила су 2,8% и 2,9%, респективно. Пад инфлационих очекивања делимично је био и очекиван након пада мг. инфлације у мају (на ниво од 2,2%).

Вредност композитне мере инфлационих очекивања финансијског сектора¹ у јуну је износила 2,75%, што је, такође, нижа вредност него у мају (2,9%).

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Од октобра 2018, представници финансијског сектора за две године унапред очекују инфлацију тачно на циљаних 3,0%. Та очекивања крећу се у границама циља откад се статистички прате (март 2014. године).

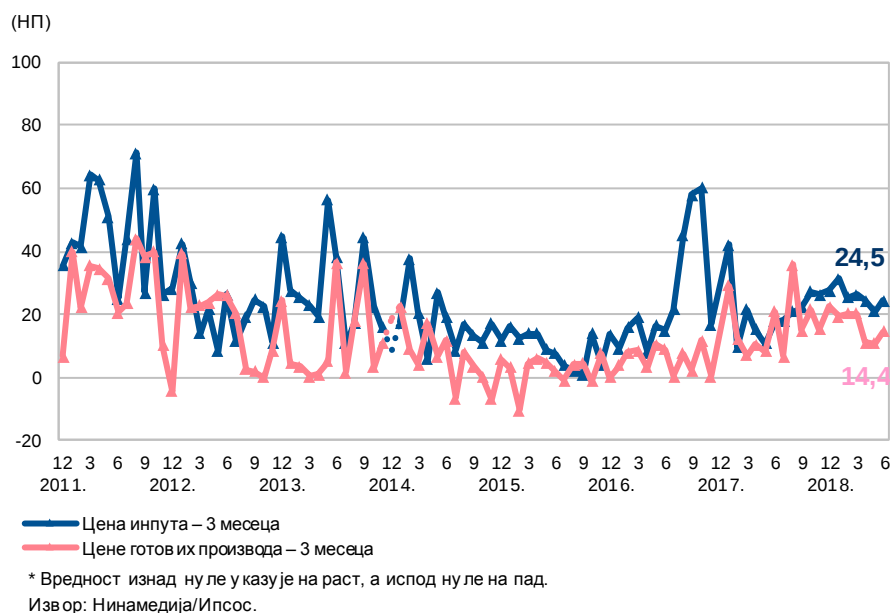
Инфлациона очекивања привреде

Инфлациона очекивања представника привреде за годину дана унапред наставила су да се крећу око нивоа од 2,5%, колико су у јуну и износила (2,6% у мају).

Када је реч о средњорочним инфлационим очекивањима, она се од почетка године крећу близу централне вредности циља (3,0%) и у јуну су се нашла на нивоу од 2,8%.

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета Ипсоса и Блумберга. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

На очекивану ценовну стабилност указује и чињеница да и даље највећи део привредника очекује стабилно кретање цена инпута, и у периоду од три месеца унапред, и за годину дана унапред.

Инфлациона очекивања синдиката

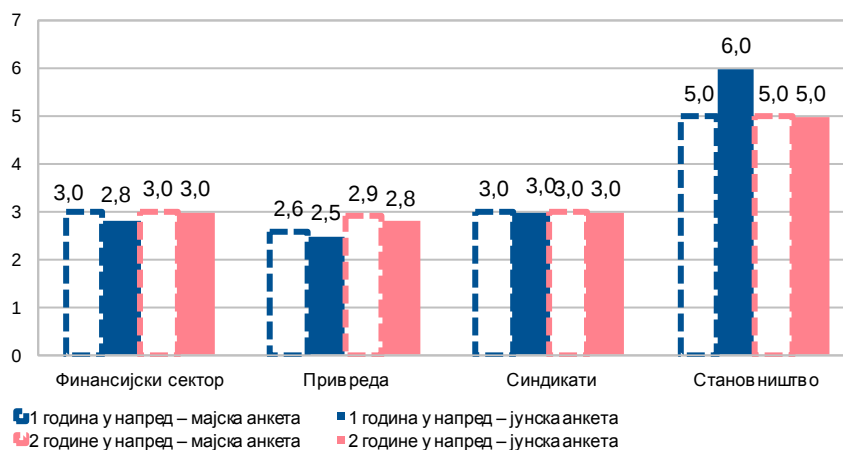
Према резултатима анкете агенције Ипсос, инфлациона очекивања представника синдиката и за годину и за две године унапред, од априла се налазе тачно на централној вредности циља Народне банке Србије (3,0%).

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати јунске анкете агенције Ипсос показују да су краткорочна инфлациона очекивања становништва повећана у односу на мај (5,0%) и у јуну су износила 6,0%. Када је реч о средњорочним инфлационим очекивањима, она су остала непромењена, на нивоу од 5,0%.

Графикон 3. Очекивана међугодишња инфлација за једну и две године унапред

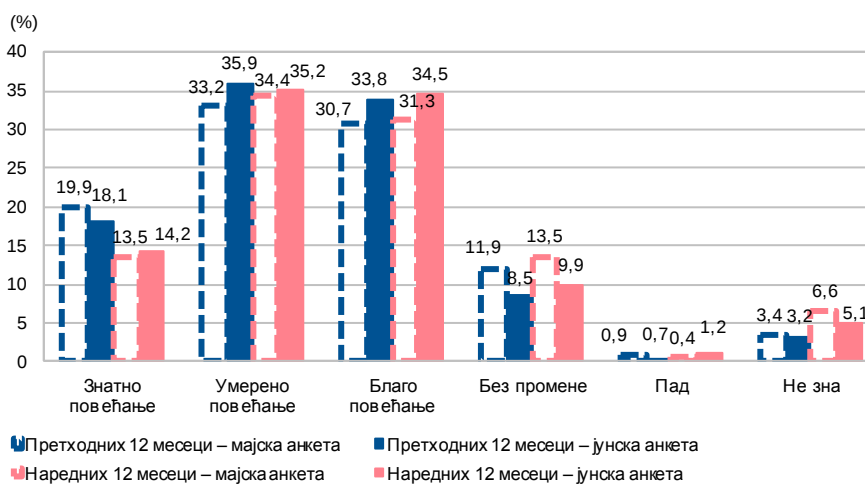

Извор: Ипсос.

Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Према резултатима описне (квалитативне) анкете, највећи број анкетираних грађана (69,7%) очекује умерено или благо повећање цена у наредној години. Смањен је удео испитаника који очекују да ће цене у наредној години остати непромењене (за око 4 п.п.), а истовремено је порастао удео оних који сматрају да ће се цене умерено или благо повећати.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Ипсос.

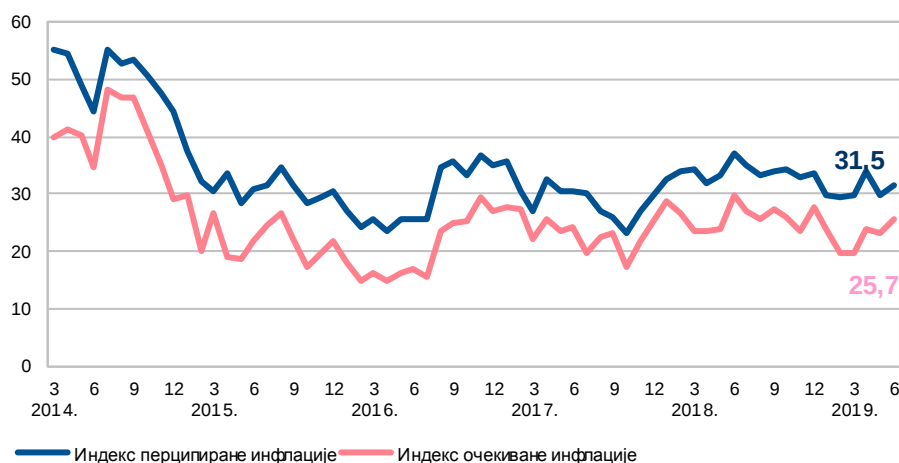
У односу на претходну анкету, незнатно је виши нето проценат испитаника који очекују раст цена горива и месечних рачуна. Истовремено, смањен је

проценат испитаника који очекују раст цена прехранбених производа и производа кућне хемије.

Такво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

Становништво очекује да ће инфлација у наредних дванаест месеци бити нижа од инфлације у претходној години, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних дванаест месеци не очекује да ће се то наставити у наредних дванаест месеци.²

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва
(у индексним поенима)

Извор: Ипсос и прерачу н НБС.

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016. (http://www.nbs.rs/system/galleries/download/pdf_ioi/oi_02_2016.pdf).